

Sygn. akt II C 670/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny

Przewodniczący SSO Adam Kmiecik

Protokolant Monika Bartos

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2014 roku w Łodzi

sprawy z powództwa I. K.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. (...) Oddział w Ł.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. (...) Oddziału w Ł. na rzecz powoda I. K. tytułem dalszego zadośćuczynienia kwotę 47.000 (czterdzieści siedem tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od kwoty 15.000 (piętnaście tysięcy) złotych od dnia 1 marca 2011 roku do dnia zapłaty, od kwoty 20.000 (dwadzieścia tysięcy) złotych od dnia 27 stycznia 2012 roku do dnia zapłaty i od kwoty 12.000 (dwanaście tysięcy) złotych od dnia 8 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda tytułem odszkodowania kwotę 679 (sześćset siedemdziesiąt dziewięć) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2011 roku do dnia zapłaty;
3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda tytułem skapitalizowanej renty za utracone dochody za okres od dnia 21 sierpnia 2008 roku do dnia 13 lutego 2010 roku kwotę 38.494,11 (trzydzieści osiem tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt cztery 11/100) złote z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2011 roku do dnia zapłaty;
4. zasądza od pozwanego na rzecz powoda tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od dnia 21 sierpnia 2008 roku do dnia 18 lutego 2011 kwotę 14.500 (czternaście tysięcy pięćset) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2011 do dnia zapłaty;
5. zasądza od pozwanego na rzecz powoda tytułem renty na zwiększone potrzeby poczynając od dnia 19 lutego 2011 roku i na przyszłość kwotę 300 (trzysta) złotych miesięcznie, płatną do 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności każdej z rat;
6. oddala powództwo w pozostałej części;
7. obciąża pozwanego kwotą 219,54 (dwieście dziewiętnaście 54/100) złotych tytułem wydatków na biegłych poniesionych tymczasowo ze Skarbu Państwa, płatną na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi;
8. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11.647,33 (jedenaście tysięcy sześćset czterdzieści siedem 33/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w tym 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt II C 670/11

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 11 maja 2011 roku I. K. związku z wypadkiem komunikacyjnym, jakiego doznał w dniu 21 sierpnia 2008 roku, domagał się od (...) S.A. z siedzibą w W. Oddziału Ł. zasądzenia na jego rzecz następujących kwot:

- 15.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2011 roku do dnia zapłaty,
- 279 zł tytułem kosztów dojazdów do zakładów opieki zdrowotnej wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2011 roku do dnia zapłaty,
- 400 zł tytułem zwrotu kosztów zniszczonego mienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2011 roku do dnia zapłaty,
- 27.674 zł tytułem renty skapitalizowanej za utracone dochody za okres od dnia 21 sierpnia 2008 roku do dnia 13 lutego 2010 roku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2011 roku do dnia zapłaty,
- 7.896 zł (po 564 zł netto miesięcznie) tytułem renty skapitalizowanej za utracone dochody z Ośrodka (...) za okres od 1 marca 2010 roku do 30 kwietnia 2011 roku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu do dnia zapłaty,
- po 564 zł miesięcznie tytułem renty wyrównawczej za zmniejszenie się wysokości uzyskiwanych dochodów z tytułu świadczenia pracy na rzecz (...) od 1 maja 2011 roku i na przyszłość, płatne do 10-go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności,
- 14.500 zł tytułem renty skapitalizowanej na zwiększone potrzeby (koszty opieki) za okres od 21 sierpnia 2008 roku do dnia 18 lutego 2011 roku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2011 roku do dnia zapłaty,
- po 300 zł miesięcznie tytułem renty na zwiększone potrzeby od 19 lutego 2011 roku i na przyszłość, płatnych do 10-go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności,
- kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/pozew k. 1-6/

W odpowiedzi na pozew pozwany nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwane towarzystwo wskazało, że w ramach swej akcesoryjnej odpowiedzialności za sprawcę zdarzenia dokonało likwidacji szkody i wpłaciło powodowi odszkodowania w łącznej wysokości 75.696,22 zł, natomiast żądanie wypłacenia powodowi dalszych kwot jest nieuzasadnione.

/odpowiedź na pozew k. 75-76/

W piśmie z dnia 1 lutego 2012 roku powód rozszerzył powództwo o kwotę 20.000 zł tytułem dalszego zadośćuczynienia (łącznie do kwoty 35.000 zł) i wniósł o zasądzenie odsetek ustawowych od rozszerzonej części powództwa od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pisma rozszerzającego powództwo.

/pismo k. 117-118 /

W piśmie z dnia 13 sierpnia 2012 roku powód rozszerzył powództwo o kwotę 12.000 zł tytułem dalszego zadośćuczynienia (łącznie do kwoty 47.000 zł) i wniósł o zasądzenie odsetek ustawowych od rozszerzonej części powództwa od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pisma rozszerzającego powództwo.

/pismo k. 170-171/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 sierpnia 2008 roku około godziny 6:50 w miejscowości Ł., gm. K., woj. (...), kierujący samochodem osobowym marki V. (...) nr rej. (...) S. B. wjechał z drogi podporządkowanej na skrzyżowanie drogi relacji K. – B., nie zachowując szczególnej ostrożności i nie ustępując pierwszeństwa przejazdu nadjeżdżającemu drogą główną z lewej strony kierującemu motocyklem marki S. (...) I. K., doprowadzając do zderzenia w/w pojazdów. W wypadku tym został poszkodowany I. K..

Wyrokiem z dnia 11 lutego 2009 roku Sąd Rejonowy w Belchatowie sprawie o sygn. akt II K 276/08 uznał S. B. za winnego popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 177 § 2 k.k.

/wyrok k. 15-16/

Na skutek wypadku z dnia 21 sierpnia 2008 roku powód został przewieziony do Szpitala Wojewódzkiego im. (...) II i przyjęty na Oddział (...), gdzie przebywał do 5 września 2008 roku z rozpoznaniem stłuczenia głowy, skręcenia kręgosłupa na odcinku szyjnym, otwartego zwichnięcia stawu skokowego lewego, złamania kości skokowej lewej z ubytkiem 1/2 bloczka kości skokowej, rany tłuczonej śródstopia i podudzia lewego, uszkodzenia ścięgien prostowników palców II-IV, zwichnięcia otwartego stawu skokowego łódkowego, uszkodzenia tętnicy grzbietowej stopy, złamania IV kości śródstopia, złamania paliczka podstawowego palca II stopy, złamania kości klinowatej przyśrodkowej, skręcenia naderwania stawu barkowo – obojczykowego. W dniu wypadku powód został poddany zabiegowi operacyjnemu na stopie lewej oraz unieruchomieniu stawu barkowego lewego – unieruchomienie utrzymywano w trakcie pobytu w szpitalu.

/karta informacyjna k. 17-18, zeznania powoda protokół rozprawy z 28.10.2014 r. – k. 534 – adnotacja 00:03:38/

W 2008 roku uczęszczał do (...) Szpitala Wojewódzkiego im. (...) II w B..

/historia choroby k. 19-21/

Od 18 listopada 2008 roku do 21 listopada 2008 roku I. K. hospitalizowany był w SP ZOZ Szpitalu (...) w O. na Oddziale (...)w celu usunięcia zespolenia z kości skokowej.

/karta informacyjna k. 22, historia choroby k. 23/

Od 8 czerwca 2009 roku do 1 lipca 2009 roku powód przebywał na Oddziale (...) Zespołu Niepublicznego Zakładów Opieki Zdrowotnej (...) z rozpoznaniem stanu po otwartym zwichnięciu stawu skokowego lewego ze złamaniem kości skokowej, ranami z uszkodzeniem prostowników palców i tętnicy grzbietowej stopy. Wyjazd do sanatorium refundowany był przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

/informacja o przebytej rehabilitacji leczniczej k. 24-26, zeznania powoda protokół rozprawy z 28.10.2014 r. – k. 534 – adnotacja 00:03:38/

Od 2 listopada 2009 roku do 6 listopada 2009 roku I. K. hospitalizowany był w Samodzielnym Publicznym Wojewódzkim Szpitalu (...) w P., gdzie został poddany artroskopii lewego stawu skokowego goleniowego. Przy wypisie zalecono powodowi chodzenie przy pomocy 2 kul łokciowych bez obciążenia kończyny operowanej z dotykiem podłoża, ćwiczenia czynne stawu skokowo – goleniowego prawego do granicy bólu.

/karta informacyjna k. 28-29/

W związku z obrażeniami odniesionymi w wypadku komunikacyjnym powód poniósł koszty zakupu leków w wysokości 865,85 zł, kul łokciowych w wysokości 60 zł, stabilizatora barkowego w kwocie 130 zł oraz konsultacji lekarskiej w wysokości 630 zł.

/faktury VAT k. 13-14, 33-48, rachunek k. 49/

W trakcie wypadku zniszczeniu uległy należące do powoda: kask AGU o wartości 300 zł, rękawice AGU o wartości 150 zł, spodnie marki Big Star o wartości 250 zł, półbuty o wartości 150 zł oraz wiatrówka Big Star o wartości 150 zł.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 28.10.2014 r. – k. 534 – adnotacja 00:03:38/

W związku z koniecznością wizyt lekarskich oraz poddawaniem się rehabilitacji I. K. poniósł koszty dojazdów w wysokości 1.579,22 zł.

/faktury VAT k. 65-72/

Po wypadku powód był bardzo osłabiony. W trakcie dwutygodniowego pobytu w szpitalu żona dojeżdżała do niego codziennie. Do listopada 2008 roku powód miał unieruchomioną nogę w gipsie, nie był w stanie sam korzystać z toalety. Do grudnia 2008 roku – stycznia 2009 roku leżał w łóżku, pozostawał pod opieką żony i matki. Przez rok poruszał się o kulach. Do sierpnia 2009 roku żona powoda pomagała mu w czynnościach życia codziennego, np. podczas wchodzenia do wanny, przynoszeniu różnych rzeczy. Przez rok bolała go bardzo noga, musiał zażywać np. Tramal. W tym czasie uczęszczał na rehabilitacje. Powód odstawił jedną kulę w czerwcu 2009 roku, a drugą kulę w sierpniu 2009 roku. W 2010 roku powód wraz z żoną jeździł na biegi w postaci zastrzyków raz z tygodniu.

Do chwili obecnej I. K. cierpi na dolegliwości związane z bólem lewej nogi, nie może jej nadwyręzać. Dodatkowo zaczyna odczuwać ból stawu biodrowego prawej nogi z uwagi na odciążanie lewej kończyny.

Powód wykonuje codziennie w domu średnio przez godzinę zalecane w ramach rehabilitacji ćwiczenia, korzysta także z przyrządu do masażu. Kiedy boli go noga, żywa leki przeciwbólowe, a ponadto tabletki na smarowanie stawów.

/zeznania świadka A. K. k. 88v-89, zeznania powoda protokół rozprawy z 28.10.2014 r. – k. 534 – adnotacja 00:03:38/

Powód mieszka obecnie w domu jednorodzinnym. Kolega pomaga mu w takich czynnościach jak: odśnieżanie, koszenie trawy, roboty wykończeniowe.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 28.10.2014 r. – k. 534 – adnotacja 00:03:38/

I. K. w związku z wypadkiem przebywał na zwolnieniu lekarskim przez 1,5 roku od dnia wypadku.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 28.10.2014 r. – k. 534 – adnotacja 00:03:38/

Od 19 lutego 2009 roku do 19 maja 2009 roku pobierał świadczenie rehabilitacyjne w wysokości 90% wynagrodzenia, a od 20 maja 2009 roku do 13 lutego 2010 roku świadczenie rehabilitacyjne w wysokości 75% wynagrodzenia.

/decyzje o przyznaniu świadczenia rehabilitacyjnego k. 52-53/

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 9 września 2009 roku I. K. został uznany za niezdolnego do pracy.

/orzeczenie k. 51/

Od 7 stycznia 2003 roku powód zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w R..

Od 21 sierpnia 2008 roku do 13 lutego 2010 roku nie świadczył pracy z powodu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem z drożdze do pracy. Utracony dochód w okresie niezdolności do pracy w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w R. wynosi 25.244,77 zł brutto (10.820,11 zł netto).

/zaświadczenie k. 54, zeznania powoda protokół rozprawy z 28.10.2014 r. – k. 534 – adnotacja 00:03:38/

Po powrocie do pracy w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w R. wynagrodzenie powoda nie uległo zmianie.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 28.10.2014 r. – k. 534 – adnotacja 00:03:38/

Od stycznia 2008 roku do lipca 2008 roku powód pracował na podstawie umowy zlecenia jako instruktor szkolący na kat. C i CE w Ośrodku (...), uzyskując z tego tytułu wynagrodzenie średnio 1.846 zł brutto (1.556 zł netto).

/oświadczenia k. 57, 145, zeznania powoda protokół rozprawy z 28.10.2014 r. – k. 534 – adnotacja 00:03:38/

Przed 21 sierpnia 2008 roku powód pracował jako instruktor jazdy codziennie od poniedziałku do soboty. Po wypadku pracował mniej i potrzebował pomocy innego pracownika przy czynnościach obsługowych pojazdu ciężarowego ze względu na dolegliwości spowodowane wypadkiem. Od marca do grudnia 2010 roku powód zarabiał średnio 1.177 zł brutto (992 zł netto).

Przychód powoda z tytułu pracy w 2012 roku wynosił:

- styczeń 2012 roku: 825 zł brutto (695,75 zł netto),
- luty 2012 roku: 750 zł brutto (632,50 zł netto),
- marzec 2012 roku: 1.200 zł brutto (1.012 zł netto),
- kwiecień 2012 roku: 1.425 zł brutto (1.201,75 zł netto),

/oświadczenia k. 57, 145, zeznania powoda protokół rozprawy z 28.10.2014 r. – k. 534 – adnotacja 00:03:38, zeznania świadków: A. K. k. 88v-89, A. S. (1) k. 183v-184/

I. K. miał największe doświadczenie i kwalifikacje wśród osób zatrudnionych w Ośrodku (...). Powód mógł pracować w ośrodku nie więcej niż 8 godzin w ciągu jednego dnia. Kryzys w branży szkoleniowej istnieje od kilku lat.

/zeznania świadka A. S. (2) k. 183v-184, zeznania powoda protokół rozprawy z 28.10.2014 r. – k. 534 – adnotacja 00:03:38/

Z punktu widzenia ortopedycznego u powoda rozpoznaje się:

- stan po urazie wielomiejscowym,
- wygojone zwichnięcie I stopnia stawu obojczykowo-barkowego prawego,
- wygojone otwarte zwichnięcie stawu skokowego lewego ze złamaniem i ubytkiem kości skokowej oraz zwichnięciem stawu skokowo-lódkowego,
- wygojone złamanie IV kości śródstopia,
- wygojone złamanie paliczka podstawnego palca II stopy lewej,
- wygojone złamanie kości klinowej przyśrodkowej stopy lewej,
- wygojone złamanie kości piętowej lewej.

Wypadek z dnia 21 sierpnia 2008 roku spowodował u I. K. trwałe uszczerbek na zdrowiu w wysokości 49 %, tj.:

- 8% według punktu 102 dla rozpoznanego wygojonego zwichnięcie I stopnia stawu obojczykowo-barkowego prawego,
- 25% według punktu 162a dla rozpoznanego wygojonego otwartego zwichnięcia stawu skokowego lewego ze złamaniem i ubytkiem kości skokowej oraz zwichnięciem stawu skokowo-lódkowego,
- 3% według punktu 167b dla rozpoznanego wygojonego złamania IV kości śródstopia,

- 1% według punktu 180 dla rozpoznanego wygojonego złamania paliczka podstawnego palca II stopy lewej,
- 5% według punktu 166a dla rozpoznanego wygojonego złamania kości klinowej przyśrodkowej stopy lewej,
- 7% według punktu 164a dla rozpoznanego wygojonego złamania kości piętowej lewej według Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku.

Rozmiar cierpień fizycznych i psychicznych jest osobistym odczuciem pacjenta, jednak w tym przypadku można przyjąć z dużą dozą prawdopodobieństwa, iż były one stopnia znacznego, biorąc pod uwagę rozległość doznanych obrażeń i konieczność długotrwałego leczenia, w tym leczenia operacyjnego. Dolegliwości o tym nasileniu utrzymywały się przez okres 4-5 miesięcy, następnie zmniejszając się. Dolegliwości te utrzymują się do chwili obecnej przy uwzględnieniu niepełnosprawności kończyny dolnej lewej.

Powód w okresie około 4-6 miesięcy musiał korzystać z pomocy osób trzecich w stopniu znacznym, tj. 4-6 godzin dziennie, natomiast przez okres następnych 3 miesięcy zachodziła konieczność pomocy osób trzecich w wymiarze około 2-3 godzin dziennie. W chwili obecnej powód wymaga jedynie pomocy przy wykonywaniu cięższych prac fizycznych.

Ze względów ortopedycznych I. K. musiał zażywać leki p/bólowe, p/zakrzepowe oraz poprawiające ukrwienie, których koszt kształtuje się w granicach 100 zł miesięcznie. Obecnie może zażywać leki p/bólowe okresowo w przypadku nasilenia dolegliwości bólowych.

/pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii M. S. k. 105-108/

Powód w wyniku wypadku z dnia 21 sierpnia 2008 roku doznał skręcenia kręgosłupa szyjnego, zwichnięcia stawu obojczykowo-barkowego I stopnia, otwartego zwichnięcia stawu skokowego lewego ze złamaniem i ubytkiem kości skokowej oraz zwichnięciem stawu skokowo-łódkowego, złamania IV kości śródstopia lewego, złamania paliczka podstawowego II palca stopy lewej, złamania kości klinowej przyśrodkowej stopy lewej, złamania kości piętowej lewej.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002 r. trwały uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi 49% z uwagi na:

- przebyte skręcenie kręgosłupa 0%,
- zwichnięcie I stopnia stawu obojczykowo-barkowego prawego I 8% wg punktu 102,
- otwarte zwichnięcie stawu skokowego lewego ze złamaniem i ubytkiem kości skokowej oraz zwichnięciem stawu skokowo-łódkowego 25% wg punktu 162a,
- złamanie IV kości śródstopia lewego 3% wg punktu 1d,
- złamanie paliczka podstawowego II palca stopy lewej 1% wg punktu 1e,
- złamanie kości klinowej przyśrodkowej stopy lewej 5% wg punktu 1f,
- złamanie kości piętowej lewej 7% wg punktu 1g.

Rozmiar cierpień fizycznych spowodowanych samym urazem, koniecznością leczenia operacyjnego oraz długotrwałego poruszania się o kulach z powodu konieczności bezwzględnego odciążania operowanej kończyny był duży przez około 6 miesięcy. Następnie cierpienia fizyczne stopniowo zmniejszały się do miernych i utrzymują się do chwili obecnej z okresowym nasilaniem do dużych.

Powód po zdarzeniu z dnia 21 sierpnia 2008 roku wymagał pomocy osób trzecich w czynnościach samoobsługi związanych z utrzymaniem higieny ciała oraz we wszystkich czynnościach dnia codziennego w wymiarze 5 godzin na

dobę przez okres 6 miesięcy. W następnym półroczu nie wymagał już pomocy w zakresie samoobsługi, w związku z czym wymiar pomocy osób trzecich zmniejszył się do 3 godzin na dobę. Po roku od zdarzenia wymagał jeszcze pomocy w zakresie czynności dnia codziennego wymagających dłuższego stania lub chodzenia w wymiarze 1 godziny dziennie przez około 4-6 miesięcy. Po 18 miesiącach od zdarzenia powód codziennej pomocy osób trzecich już nie wymagał, poza pracami na wysokości lub związanymi z przenoszeniem ciężarów powyżej 15 kg.

Praca powoda związana ze stałym dźwiganiem ciężarów jest wykluczona, bowiem będzie prowadzić do przeciążenie kręgosłupa, choroby zwyrodnieniowej. Jeżeli zespół bólowy się nasili to powód może mieć kłopoty z chodzeniem.

W związku z dolegliwościami bólowymi powód przyjmował przewlekłe leki przeciwbólowe przez 6 miesięcy, których koszt miesięczny wynosił około 40 zł. Od 7 miesiąca po zdarzeniu do chwili obecnej powód przyjmuje leki przeciwbólowe w okresach zaostrzeń dolegliwości bólowych, których koszt miesięczny nie przekracza 20 zł.

Bezpośrednio po wypadku z uwagi na zwichnięcie stawu obojczykowo-barkowego prawego powód musiał zakupić stabilizator stawu barkowego w cenie 130 zł. Ze względu na konieczność bezwzględnego odciążania kończyny operowanej zakupił za 60 zł 1 parę kul łokciowych bez refundacji NFZ. NFZ refunduje zakup kul łokciowych w 70% do limitu ceny 22 zł za 1 kulę łokciową.

W 2009 roku konieczne było przeprowadzenie rehabilitacji ambulatoryjnej w 3 cyklach po 10 zabiegów z zastosowaniem kinezyterapii oraz miejscowo masażu i magnetoterapii. Ponadto powód skierowany został na 24-dniową rehabilitację sanatoryjną w ramach prewencji rentowej ZUS z następnym 1 cyklem ambulatoryjnym 10 zabiegowym z zastosowaniem prądów TENS, laserów i masażu.

Z powodu utrwalonej dysfunkcji stawu skokowego lewego I. K. zakupił zalecony przez ortopedę tutor unieruchamiający staw skokowy refundowany przez NFZ w 100% do limitu ceny 350 zł. Zakupił także wkładki ortopedyczne w cenie około 150 zł, nie podlegające refundacji NFZ. W ocenie biegłej z zakresu rehabilitacji medycznej zamiast wkładek wskazane jest obuwie ortopedyczne, które NFZ refunduje 1 x w roku w 70% do limitu ceny 155 zł.

Konieczny do rehabilitacji domowej rotor do ćwiczeń kończyn dolnych w cenie 750 zł oraz waniekę do masażu podwodnego stóp w cenie około 100 zł powód zakupił bez udziału finansowego (...). Rotor do ćwiczeń kończyn dolnych i waniekka do masażu podwodnego stóp są sprzętem rehabilitacyjnym, który po pozytywnie rozpatrzonym wniosku w (...) można zakupić z 60% dofinansowaniem (...), a 40% ceny jest udziałem własnym osoby niepełnosprawnej.

Z powodu utrwalonej dysfunkcji lewego stawu skokowego I. K. jest zagrożony przedwczesną chorobą zwyrodnieniową narządu ruchu, przede wszystkim lewego stawu kolanowego i kręgosłupa. W celu przeciwdziałania rozwojowi zmian zwyrodnieniowych w stawach wskazane jest systematyczne 2 - 3 x w tygodniu uczęszczanie na pływalnię oraz 1 x w roku przeprowadzania rehabilitacji sanatoryjnej.

NFZ w trakcie 21-dniowego turnusu sanatoryjnego refunduje zabiegi podstawowe. Kuracjusz opłaca ewentualne zabiegi dodatkowe, w cenie średnio 12 zł za 1 zabieg oraz część kosztów hotelowo-żywnościowych, których wysokość zależy od standardu sanatorium i pory roku: w sezonie 227- 794 zł, poza sezonem 200 zł – 630 zł.

/pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu rehabilitacji medycznej G. B. k. 122-127 wraz z ustną opinią uzupełniającą k. 147v/

Z punktu widzenia chirurgii plastycznej w wyniku przedmiotowego zdarzenia powód doznał zwichnięcia stawu skokowego lewego ze złamaniem i ubytkiem kości skokowej oraz rozległej rany stopy lewej.

Całkowity uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi 7% :

- pourazowe blizny lewego podudzia: stały uszczerbek na zdrowiu będący wynikiem istniejących zniekształceń bliznowatych podudzia - 2% - punkt 160 - uszkodzenie tkanek miękkich podudzia (5-20%) w rozporządzeniu Ministra

Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku. Orzeczony uszczerbek jest mniejszy niż dolna granica ponieważ blizny dotyczą tylko skóry i nie doszło do uszkodzenia innych głębiej leżących tkanek miękkich podudzia,

- pourazowa i pooperacyjna blizna stopy lewej: stały uszczerbek na zdrowiu będący wynikiem istniejących zniekształceń bliznowatych - 5% - punkt 169 - inne uszkodzenia stopy pozostawiające zmiany bliznowate i zniekształcające (1-15%) w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku.

Blizny te stanowią trwale i znaczne oszpecenie powoda. Stopień zaburzeń czynnościowych spowodowanych blizną stopy jest trudny do oceny, ponieważ ograniczenia ruchomości w stawie skokowym spowodowane są głównie uszkodzeniem pourazowym kości stawu.

Ponieważ powód nie leczył się u chirurga plastyka, ani takiej pomocy nie wymagał, a uraz dotyczy narządu ruchu, w ocenie zakresu cierpień fizycznych i zwiększonych potrzeb powoda właściwa jest opinia biegłego ortopedy i rehabilitanta.

/pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii plastycznej T. Z. k. 161-163/

Średnioroczne zatrudnienie instruktorów nauki jazdy w okresie istnienia firmy Ośrodek (...)wynosiło maksymalnie 25 osób. Instruktorami, którzy w okresie zatrudnienia powoda prowadzili szkolenia kursantów na tego samego typu pojazdach kategoria C+E (pojazdy powyżej 3,5 t z przyczepą) byli M. W. (1), S. M. (1). Wymienieni instruktorzy zatrudniani byli na podstawie umowy zlecenia zawieranej maksymalnie na roku. Ich wynagrodzenie miesięczne wynikało z rachunku wystawianego przez instruktora i było wyliczane na podstawie ilości przepracowanych godzin oraz stawki godzinowej wyszczególnionej w umowie. Godzinowa stawka wynagrodzenia powoda była taka sama jak stawka godzinowa M. W. (2). Stawka godzinowa S. M. (1) była niższa o 3 zł/godzinę.

Wynagrodzenie I. K. wyniosło:

- w 2006 roku 5.565,32 zł netto,
- w 2007 roku 10.415, 15 zł netto,
- w 2008 roku 11.322,32 zł netto,
- w 2010 roku 10.689,25 zł netto,
- w 2011 roku 8.475,50 zł netto,
- w 2012 roku 4.908,20 zł netto.

W 2006 roku powód przepracował 979 godzin, w 2007 roku 1.385 zł, w 2008 roku 968 godzin, w 2010 roku 845 godzin, w 2011 roku 670 zł, w 2012 roku 388 zł.

Wynagrodzenie M. W. (2) od października 2008 roku do maja 2009 roku wyniosło 5.829,57 zł, natomiast:

- w 2008 roku 1.427,29 zł netto,
- w 2009 roku 6.489,54 zł netto,
- w 2011 roku 6.729,80 zł netto,
- w 2012 roku 6.641,25 zł netto.

W 2008 roku M. W. (2) przepracował 122 godzin, w 2009 roku 529 godzin, w 2011 roku 532 godzin, w 2012 roku 525 godzin.

Wynagrodzenie S. M. (2) wyniosło:

- w 2008 roku 8.440,33 zł netto,

- w 2009 roku 12.883,09 zł netto,

- w 2010 roku 10.645,48 zł netto,

- w 2011 roku 4.025,93 zł netto,

- w 2012 roku 8.436,48 zł netto.

W 2008 roku S. M. (2) przepracował 1.301 godzin, w 2009 roku 1.577 godzin, w 2010 roku 1.219 godzin, w 2011 roku 461 godzin, w 2012 roku 966 godzin.

/pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu rachunkowości R. P. k. 192-201 wraz z ustną opinią uzupełniającą protokół rozprawy 24.09.2013r. – k. 450v – adnotacja 00:01:28/

Utracony dochód powoda od marca 2010 roku do czerwca 2012 roku wyliczony został przy wykorzystaniu proporcji ilości godzin czasu pracy powoda do ogólnej ilości godzin szkoleń na kategorię C + E. W ocenie biegłego przyjęcie takiej metodologii wyliczenia hipotetycznego dochodu uwzględnia w spadku ilości godzin sprzedanych przez Ośrodek na szkolenie kursantów na prawo jazdy kategorii C + E nie tylko wypadek powoda, mający wpływ na obsadę instruktorów szkolących kursantów, ale i wpływ zmniejszonego zainteresowania tego typu usługami. O zmniejszającym się zainteresowaniu szkoleniami świadczy zestawienie godzin sprzedanych na szkolenie kierowców:

- w 2006 roku:

całkowita ilość godzin szkoleń: 979,

średnia liczba instruktorów: 1,

średnia liczna godzin na instruktora: 979,

- w 2007 roku:

całkowita ilość godzin szkoleń: 1.385,

średnia liczba instruktorów: 1,

średnia liczna godzin na instruktora: 1.385,

- w 2008 roku:

całkowita ilość godzin szkoleń: 2.391,

średnia liczba instruktorów: 3,

średnia liczna godzin na instruktora: 797,

- w 2009 roku:

całkowita ilość godzin szkoleń: 2.106,

średnia liczba instruktorów: 1,5,

średnia liczna godzin na instruktora: 1.404,

- w 2010 roku:

całkowita ilość godzin szkoleń: 2.064,

średnia liczba instruktorów: 2,

średnia liczna godzin na instruktora: 1.032,

- w 2011 roku:

całkowita ilość godzin szkoleń: 1.663,

średnia liczba instruktorów: 2,2,

średnia liczna godzin na instruktora: 756,

- w 2012 roku:

całkowita ilość godzin szkoleń: 1.879,

średnia liczba instruktorów: 2,5,

średnia liczna godzin na instruktora: 751.

Hipotetyczny dochód powoda:

- od marca 2010 roku do grudnia 2010 roku wyniósł 13.930,02 zł brutto (11.749,97 zł netto),

- w 2011 roku wyniósł 12.274,07 zł brutto (10.353,18 zł netto),

- od stycznia do czerwca 2012 roku wyniósł 8.989,57 zł brutto (7.582,70 zł netto).

Utracony dochód powoda:

- od marca 2010 roku do grudnia 2010 roku wyniósł 2.230,02 zł brutto (1.882,97 zł netto),

- w 2011 roku wyniósł 2.224,07 zł brutto (1.877,68 zł netto),

- od stycznia do czerwca 2012 roku wyniósł 3.169,57 zł brutto (2.674,50 zł netto).

Łączny utracony dochód powoda w okresie od marca 2010 roku do czerwca 2012 roku wynosi 7.623,66 zł brutto (6.435,15 zł netto).

/pisemna opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu rachunkowości R. P. k. 452-456 wraz z ustaną opinią uzupełniającą protokół rozprawy 21.02.2014r. – k. 484 – adnotacja 00:01:00/

Hipotetyczny dochód powoda, gdyby pracowała jako instruktor jazdy:

- od 21 sierpnia 2008 roku do grudnia 2008 roku wyniósł 5.241,48 zł brutto (4.421,19 zł netto),

- w 2009 roku wyniósł 15.706,55 zł brutto (13.248,57 zł netto),

- od stycznia do 28 lutego 2010 roku wyniósł 3.420 zł brutto (2.884,77 zł netto).

Łączny hipotetyczny dochód I. K., jaki mógłby osiągnąć od sierpnia 2008 roku do końca lutego 2010 roku, gdyby pracował na stanowisku instruktora jazdy wynosi 24.368,03 zł brutto (20.554,53 zł netto).

Utracony dochód powoda od 21 sierpnia 2008 roku do 20 czerwca 2012 roku wynosi łącznie 31.199 zł brutto (26.989,58 zł netto).

/pisemna opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu rachunkowości R. P. k. 494-495/

Przy wyliczeniu utraconego dochodu okresu od 21 sierpnia 2008 roku do 31 grudnia 2012 roku uwzględnić należy 753 przepracowanych przez powoda godzin, w tym 45 godzin przepracowanych przez powoda w sierpniu, za które otrzymał wynagrodzenie. A zatem od kwoty 31.199 zł brutto (26.989,58 zł netto) należy odjąć 630 zł brutto (508,73 zł netto).

/ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu rachunkowości R. P. protokół rozprawy z 05.08.2014 r. – k. 522 – adnotacja 00:01:19/

Samochód marki V. (...) o nr rej. (...) był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń.

/okoliczność bezsporna/

I. K. dokonał zgłoszenie szkody pozwanemu w lutym 2011 roku.

Strona pozwana przyznała i wypłaciła powodowi łącznie kwotę 75.696,22 zł, na którą składają się następujące kwoty:

- 65.000 zł tytułem zadośćuczynienia,
- 1.300 zł tytułem zwrotu kosztów opieki,
- 1.676,11 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia,
- 1.300 zł tytułem zwrotu kosztów przejazdów,
- 600 zł tytułem zwrotu kosztów zniszczonej odzieży,
- 10.820,11 zł tytułem zwrotu utraconych zarobków.

/decyzje k. 60-62/

Pismo powoda rozszerzające powództwo o kwotę 20.000 zł tytułem dalszego zadośćuczynienia zostało wysłane stronie powodowej w dniu 27 stycznia 2012 roku, natomiast pismo rozszerzające powództwo o kwotę 12.000 zł tytułem dalszego zadośćuczynienia zostało wysłane 8 sierpnia 2012 roku.

/potwierdzenia nadania k. 120, 173/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów, opinii biegłych sądowych oraz zeznań powoda i świadków A. K. oraz A. S. (1).

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy, podnieść należy, że tok leczenia powoda i doznane przez niego urazy na skutek wypadku komunikacyjnego wynikały z przedłożonej przez niego dokumentacji medycznej. Dokumentacja ta oraz badania przedmiotowe powoda były podstawą do sformułowania przez biegłych lekarzy opinii na temat stanu jego zdrowia po wypadku i udzielania odpowiedzi na pytania objęte tezą dowodową postanowienia. Biegli lekarze ocenili i opisali stan zdrowia powoda oraz zakres jego zwiększonych potrzeb, pozostających w związku z następstwami doznanego przez powoda urazu. Z kolei biegły z zakresu rachunkowości wypowiedział się w kwestii utraconych dochodów powoda od 21 sierpnia 2008 roku do 31 grudnia 2012 roku. Wydane przez biegłych opinie Sąd uznał za rzetelne i wyjaśniające wszystkie konieczne do rozstrzygnięcia kwestie. Zostały one wykonane zgodnie z tezami

dowodowymi w oparciu o analizę akt sprawy, zaś wszelkie, zgłaszane przez strony wątpliwości zostały wyjaśnione w pisemnych i ustnych opiniach uzupełniających złożonych na rozprawie.

rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. Nr 234, poz. 1974).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało częściowemu uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Na podstawie art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Odpowiedzialność pozwanego wynika z ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2013, poz. 392).

Zgodnie z art. 34 ust. 1 wskazanej ustawy z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Stosownie do art. 35 ustawy ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

Sprawca wypadku ponosi odpowiedzialność za skutki tego wypadku na podstawie art. 436 k.c. w związku z art. 435 k.c.

Okolicznością bezoporną w niniejszej sprawie jest to, że w granicach odpowiedzialności sprawcy wypadku z dnia 21 sierpnia 2008 roku, w którym poszkodowany został powód, za szkodę odpowiada pozwany zakład ubezpieczeń.

W rozpoznawanej sprawie spełnione zostały pozostałe przesłanki odpowiedzialności, tj. szkoda i związek przyczynowy pomiędzy nią samą i zdarzeniem wyrządzającym szkodę. Na skutek przedmiotowego wypadku powód doznał skręcenia kręgosłupa szyjnego, zwichnięcia stawu obojczykowo-barkowego I stopnia, otwartego zwichnięcia stawu skokowego lewego ze złamaniem i ubytkiem kości skokowej oraz zwichnięciem stawu skokowo-łódkowego, złamania IV kości śródstopia lewego, złamania paliczka podstawowego II palca stopy lewej, złamania kości klinowej przyśrodkowej stopy lewej, złamania kości piętowej lewej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, iż istnieje związek przyczynowy pomiędzy wypadkiem z dnia 21 sierpnia 2008 roku a uszczerbkiem na zdrowiu doznany przez powoda.

Podstawę zasądzenia zadośćuczynienia stanowi natomiast przepis art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c., które stanowią, że w przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zadośćuczynienie jest formą rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej i obejmuje swym zakresem wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te które mogą powstać w przyszłości. Ma w swej istocie ułatwić przezwycięzenie ujemnych przeżyć. Dzięki niemu winna zostać przywrócona równowaga,

zachwiana wskutek popełnienia przez sprawcę czynu niedozwolonego. Ma ono charakter całościowy i winno stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość. Wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności sprawy, w tym rozmiaru doznanego cierpienia, ich intensywności, trwałości, czy nieodwracalnego charakteru. Przy ustalaniu rozmiaru cierpienia i ujemnych doznań psychicznych powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, jednakże w relacji do indywidualnych okoliczności danego przypadku. Od osoby odpowiedzialnej za szkodę poszkodowany winien otrzymać sumę pieniężną, o tyle w danych okolicznościach odpowiednią, by mógł za jej pomocą zatrzeć lub złagodzić poczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną. Nie ma natomiast podstaw do uwzględnienia żądania w takiej wysokości, by przyznana kwota stanowiła ponadto, ze względu na swoją wysokość, represję majątkową (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1973 roku, III CZP 37/73).

Analizując okoliczności faktyczne rozpatrywanej sprawy i kierując się treścią opinii biegłych lekarzy wydanych w sprawie, Sąd uznał za zasadne żądanie zasądzenia na rzecz powoda dalszego zadośćuczynienia w żądanej w kwocie 47.000 zł, przy uwzględnieniu, iż z tego tytułu 65.000 zł zostało już wypłacone przez pozwanego.

Rozmiar cierpienia fizycznych i psychicznych, których I. K. doznał w związku z wypadkiem, biorąc pod uwagę rozległość doznanego obrażenia i konieczność długotrwałego leczenia, w tym leczenia operacyjnego, długotrwałego poruszania się o kulach z powodu konieczności bezwzględnego odciążenia operowanej kończyny, był znaczny. Dolegliwości o tym nasileniu utrzymywały się przez około 5 miesięcy, następnie zmniejszając się. Do chwili obecnej powód cierpi na dolegliwości związane z bólem lewej nogi, nie może nadwyręzać tej kończyny. Dodatkowo powodowi zaczyna dokuczać ból stawu biodrowego prawej nogi z uwagi na ciągłe odciążanie lewej kończyny. Ponadto blizny pourazowe, które powstały na skutek wypadku, stanowią trwałe i znaczne oszpecenie powoda.

Niewątpliwie powód doznaje ograniczeń w życiu codziennym, nie może przeciążać lewej nogi, nie może dźwigać ciężarów. Ponadto z uwagi na utrwaloną dysfunkcję stawu skokowego jest zagrożony przedwczesną chorobą zwyrodnieniową narządu ruchu, przede wszystkim lewego stawu kolanowego i kręgosłupa.

Bez wpływu na ocenę wysokości należnego powodowi zadośćuczynienia nie może pozostać również trwały uszczerbek na zdrowiu związany z przebytymi urazami, który został oceniony przez biegłego ortopedę i rehabilitacji medycznej na 49%, chirurga plastycznego na 7%. Łącznie trwały uszczerbek na zdrowiu I. K. wynosi 56%.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, że odpowiednią kwotą zadośćuczynienia będzie łącznie kwota 112.000 zł. Skoro pozwany wypłacił dotychczas powodowi z tego tytułu kwotę 65.000 zł, Sąd zasądził dodatkowo kwotę 47.000 zł.

W zakresie żądania zasądzenia odsetek od zasądzonej tytułem zadośćuczynienia kwoty 15.000 zł Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 817 k.c. Pozwany decyzją z dnia 14 kwietnia 2011 roku przyznał powodowi 65.000 zł tytułem zadośćuczynienia. A zatem w zakresie kwoty 15.000 zł odsetki ustawowe zasądzono od dnia 1 marca 2011 roku. Natomiast w zakresie kwot 20.000 zł i 12.000 zł dalszego zadośćuczynienia Sąd orzekła w oparciu o treść art. 481 § 1 k.c.

Stosownie do treści art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty.

Uszkodzenie ciała w rozumieniu cytowanego przepisu polega na naruszeniu integralności fizycznej człowieka, przy czym naruszenie to może dotyczyć nie tylko samej powłoki cielesnej, ale również tkanek narządów wewnętrznych. Rozstrój zdrowia natomiast wyraża się w zakłóceniu funkcjonowania poszczególnych organów, bez ich widocznego uszkodzenia. Naprawienie szkody będącej konsekwencją spowodowanej uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia obejmować winno wszelkie koszty będące skutkiem naruszenia wskazanych wyżej dóbr osobistych.

W rozpoznawanej sprawie koszty powoda powstałe w wyniku wypadku polegały na konieczności zakupu leków, kul łokciowych, stabilizatora stawu barkowego, konsultacji medycznych, dojazdów na wizyty lekarskie i rehabilitacje. Ponadto wyniku wypadku uległo zniszczeniu ubranie powoda.

I. K. żąda w niniejszym postępowaniu zwrotu kosztów dojazdów do zakładów opieki zdrowotnej w wysokości 279 zł oraz zwrotu kosztów zniszczonego mienia w kwocie 400 zł.

W trakcie wypadku zniszczeniu uległy należące do powoda rzeczy o łącznej wartości 1.000 zł. Natomiast w związku z koniecznością wizyt lekarskich oraz poddawaniem się rehabilitacji powód poniósł koszty dojazdów w wysokości 1.579,22 zł.

Biorąc pod uwagę fakt, iż w toku postępowania likwidacyjnego strona pozwana wypłaciła powodowi 1.300 zł tytułem zużytego paliwa oraz 600 zł tytułem zwrotu zniszczonej odzieży i mienia, Sąd uznał, że żądane przez stronę powodową kwoty z w/w tytułów w całości zasługują na uwzględnienie. W związku z tym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda odszkodowanie w wysokości 679 zł, na którą to kwotę składa się zwrot zniszczonych rzeczy (400 zł) oraz koszty zużytego paliwa (279 zł).

O odsetkach od zasądzonej kwoty tytułem odszkodowania orzeczono w oparciu o treść art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 817 k.c., uwzględniając zgłoszenie szkody przez powoda w lutym 2011 roku i przyznanie przez pozwanego określonych kwot tytułem odszkodowania decyzją z dnia 14 kwietnia 2011 roku.

Zgodnie z przepisem art. 444 § 2 k.c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Z wyraźnego brzmienia art. 444 § 2 k.c. wynika, iż nie sama tylko utrata zdrowia, lecz rzeczywista utrata zdolności zarobkowania i widoków na przyszłość, a także rzeczywiste zwiększenie się potrzeb poszkodowanego jako następstwo wywołania uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia stanowią przesłanki zasądzenia renty po myśli art. 444 § 2 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 7 maja 1998 roku, III CKU 18/98). Należy przy tym zauważyć, iż zwiększenie potrzeb stanowi w istocie rzeczy o szkodzie przyszłej, wyrażającej się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie.

Od 21 sierpnia 2008 roku do 13 lutego 2010 roku potrzeby powoda powstałe w wyniku wypadku polegały na konieczności pomocy osób trzecich przy wykonywaniu czynności życia codziennego.

W ślad za opinią biegłych sądowych Sąd przyjął, że powód po zdarzeniu z dnia 21 sierpnia 2008 roku wymagał pomocy osób trzecich w czynnościach samoobsługi związanych z utrzymaniem higieny ciała oraz we wszystkich czynnościach dnia codziennego w wymiarze 5 godzin na dobę przez okres 6 miesięcy. W następnym półroczu nie wymagał już pomocy w zakresie samoobsługi, w związku z czym wymiar pomocy osób trzecich zmniejszył się do 3 godzin na dobę. Po roku od zdarzenia wymagał jeszcze pomocy w zakresie czynności dnia codziennego wymagających dłuższego stania lub chodzenia w wymiarze 1 godziny dziennie przez około 4-6 miesięcy. W chwili obecnej powód wymaga jedynie pomocy przy wykonywaniu cięższych prac fizycznych.

Uwzględniając tabele stawek wynagrodzenia opiekunek społecznych za jedną godzinę pracy, koszty opieki powoda od 21 sierpnia 2008 roku do 18 lutego 2011 roku przedstawiają się następująco:

- od 21 sierpnia 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku (133 dni x 5 h x 7,29 zł = 4.847,85 zł),
- od 1 stycznia 2009 roku do 20 lutego 2009 roku (50 dni x 5 h x 7,50 zł = 1.875 zł),
- od 21 lutego 2009 roku do 30 czerwca 2009 roku (129 dni x 3 h x 7,50 zł = 2.902,50 zł),
- od 1 lipca 2009 roku do 20 sierpnia 2009 roku (51 dni x 3 h x 9,50 zł = 1.453,50 zł),
- od 21 sierpnia 2009 roku do 20 lutego 2010 roku (184 dni x 1 h x 9,50 zł = 1.748 zł).

Przy obliczaniu kosztów opieki powoda za w/w okres w soboty, niedziele i święta należy dodatkowo powiększyć stawkę pełnej odpłatności za usługi opiekuńcze o 100% stawki w dni powszednie.

Wobec powyższego Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda 14.500 zł tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od 21 sierpnia 2008 roku do 18 lutego 2011 roku.

O odsetkach od zasądzonej od w/w kwoty orzeczono w oparciu o treść art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 817 k.c.

Od 19 lutego 2011 roku do chwili obecnej powód wymaga jedynie pomocy przy wykonywaniu cięższych prac fizycznych. Ze względów ortopedycznych powód musiał zażywać leki p/bólowe, p/zakrzepowe oraz poprawiające ukrwienie, których koszt kształtuje się w granicach 100 zł miesięcznie. Obecnie może zażywać leki p/bólowe okresowo w przypadku nasilenia dolegliwości bólowych. Z uwagi na utrwaloną dysfunkcję lewego stawu skokowego powód jest zagrożony przedwczesną chorobą zwyrodnieniową narządu ruchu, przede wszystkim lewego stawu kolanowego i kręgosłupa. W celu przeciwdziałania rozwojowi zmian zwyrodnieniowych w stawach wskazane jest systematyczne 2 - 3 razy w tygodniu uczęszczanie na pływalnię oraz 1 raz w roku przeprowadzania rehabilitacji sanatoryjnej. Dlatego Sąd zasądził żadaną w pozwie kwotę 300 zł tytułem renty na zwiększone potrzeby, poczynając od dnia 19 lutego 2011 roku i na przyszłość.

Renta z tytułu utraty zdolności do pracy powinna rekompensować poszkodowanemu uszczerbek, który wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia powstał w jego dochodach z tytułu pracy zarobkowej lub prowadzonej działalności gospodarczej. Będzie on równy różnicy między hipotetycznymi dochodami, które osiągałby, gdyby nie doszło do zdarzenia szkodzącego, a dochodami, które uzyskuje, będąc poszkodowanym, uwzględniając także świadczenia otrzymywane z tytułu ubezpieczenia społecznego.

Przy ustalaniu wysokości renty wyrównawczej, określając wielkość hipotetycznych dochodów uprawnionego, należy uwzględnić wszelkie jego dochody dotychczas uzyskiwane, również nieregularnie (np. dorywczo, z prac zleconych, okresowe premie, świadczenia w naturze), a także te dochody, których uzyskanie w przyszłości było wysoce prawdopodobne, jeżeli ocena dokonywana ad casu jest uzasadniona, zważywszy na naturalny rozwój kariery zawodowej.

Z kolei przy ustalaniu dochodów poszkodowanego uwzględnić trzeba nie tylko jego faktyczne zarobki, ale także jego zdolność zarobkową, jeżeli jej nie wykorzystuje, zważywszy na posiadane kwalifikacje i realnie istniejące możliwości na rynku pracy. Jednak poszkodowany nie ma obowiązku podjęcia każdej pracy (por. wyrok SN z 8 czerwca 2005 r., V CK 710/04, LEX nr 183607; por. także wyrok SN z 2 marca 1966 r., II PR 18/66, NP 1966, nr 10, s. 1294, z glosą A. Szpunara; wyrok SN z 17 lipca 1975 r., I CR 370/75, LEX nr 7728; wyrok SN z 10 października 1977 r., IV CR 367/77, OSN 1978, nr 7, poz. 120).

Od 21 sierpnia 2008 roku do 13 lutego 2010 roku I. K. nie świadczył pracy z powodu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem z drożdze do pracy. Utracony dochód w okresie niezdolności do pracy w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w R. wynosi 10.820,11 zł netto. Natomiast utracony dochód powoda, który uzyskałaby pracując na podstawie umowy zlecenia w Ośrodku (...)w od 21 sierpnia 2008 roku do 20 czerwca 2012 roku wynosi łącznie 31.199 zł brutto (26.989,58 zł netto). Tym samym Sąd zasądził na rzecz powoda rentę skapitalizowaną za utracone dochody za okres od 21 sierpnia 2008 roku do 13 lutego 2010 roku w wysokości 38.494,11 zł.

O odsetkach od zasądzonej od w/w kwoty orzeczono w oparciu o treść art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 817 k.c.

Sąd oddalił powództwa w zakresie żądania renty skapitalizowanej za utracone dochody z Ośrodka (...) od 1 marca 2010 roku do 30 kwietnia 2011 roku oraz renty wyrównawczej za zmniejszenie się wysokości uzyskiwanych dochodów z tytułu świadczenia pracy na rzecz Ośrodka (...)od 1 maja 2011 roku i na przyszłość, uznając, iż spadek ilości godzin sprzedanych przez ośrodek na szkolenie kursantów na prawo jazdy kategorii C + E nie wynikał jedynie z wypadku powoda, ale również ze zmniejszonego zainteresowania tego typu usługami. O zmniejszającym się zainteresowaniu szkoleniami świadczy zestawienie godzin sprzedanych od 2010 roku na szkolenie kierowców w ośrodku. Właściciel Ośrodka (...)przyznał także, że kryzys w branży szkoleniowej istnieje od kilku lat. Uwzględniając powyższą okoliczność,

należy przyjąć, iż bez względu na wypadek, jakiemu uległ I. K., ilość godzin przepracowanych przez niego w ośrodku i tak uległaby zmniejszeniu od 2010 roku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. Powód wygrał sprawę w 97%. Opłata od pozwu wyniosła łącznie 5.406 zł, natomiast wydatki związane z wynagrodzeniem biegłych sądowych 2.641,33 zł.

Stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów, zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11.674,33 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i obciążono pozwanego kwotą 219,54 zł tytułem wydatków w postaci wynagrodzenia biegłych sądowych poniesionych tymczasowo ze Skarbu Państwa, płatną na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi.